

AFETE HAZIR
TÜRKİYE

AFETE HAZIR
ÜNİVERSİTE

Afet Farkındalık Eğitimi

DEPREMLE YAŞAMAK

“6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depremlerde yaşamlarını yitirenlerin anısına...”

Tarihini unutanlar, geleceği kuramazlar...

UNUTMA

AFETE HAZIR
TÜRKİYE

AFETE HAZIR
ÜNİVERSİTE

Bilgi Hayat Kurtarır

**AFET TEMEL BİLGİLERİMİZİ
GÖZDEN GEÇİRİLİM...**

abcd

NİÇİN AFET FARKINDALIĐI VE DEPREM EĞİTİMLERİ?

Dünyanın en etkin deprem kuşakları üzerinde yer alan ülkemizde, yaşadığımız acı örneklerini de hatırlayarak deprem gerçeğine yaklaşmak; toplum olarak, her bakımdan hazırlıklı ve daha bilinçle depremle, daha doğrusu kaynağı doğayla birlikte uyum içerisinde bir yaşam kurabilmenin yollarını kavrayabilmektir...

AFETLERE DAİMA HAZIR OLMALIYIZ...

Afet Nedir,
Çevremizdeki
Tehlikeler
Nelerdir

Deprem
Öncesi
Hazırlıklar

Deprem Bilinci
Hayat Kurtarır

03

Deprem
Sırasındaki
Doğru
Davranışlar

Deprem
Sonrası Altın
Saatler

Afet Nedir?

Toplumun tamamı veya belli kesimleri için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, normal hayatı ve insan faaliyetlerini durduran veya kesintiye uğratan, etkilenen toplumun baş etme kapasitesinin yeterli olmadığı doğa, teknoloji veya insan kaynaklı olaylardır.

Tehlikelerin Farkında mıyız?

DEPREM

SEL VE TAŞKIN

SAVAŞ

SALGINLAR

ENDÜSTRİYEL
KAZALAR

YANGIN
TEHLİKESİ

Afet bir olayın kendisi değil, doğurduğu sonuçtur.

Afet öncesi hazırlıklar...

Toplumsal yaşam kalitesinin yükselmesi için Afet Bilinci Kültürü...

AYRINTILI BİLGİ: Yaşadığımız coğrafyada afetler konusunda bilgilenmeli ve olumsuz etkilerine karşı sürekli hazırlıklı olmalıyız. Dünyanın hiçbir ülkesinde afetlerden -örneğin depremden- hemen sonra arama kurtarma, sağlık, itfaiye, güvenlik gibi acil müdahale birimlerinin tüm bireylere anında ve eş zamanda ulaşması mümkün değildir. Yaygın olarak bilindiği gibi afetlerin ilk dakikalarında herkes yalnız başınadır; bizi sadece kendi hazırlığımız ve bilgimiz koruyacaktır. Bu nedenle afet sonrası «altın saatler» olarak adlandırılan ilk 72 saat için her bireyin hazırlıklı olması güvenli bir yaşam için ilk koşuldur. **İlk 72 saate hazırlık;** depremden sonraki ilk 3 gün içerisinde yaşanabilecekler için hazırlıklı olmak anlamını taşır.

Afet öncesi hazırlıklar...

Afetlere hazırlıkta toplumun her kesiminin kendi sorumluluğunu üstlenmesi ve zaman kaybetmeden yapılması gerekenleri tamamlaması gereklidir. Bu konuda devlet, bireyler ve diğer kurumlar ile sivil toplum kuruluşları farklı rolleri alabilir ve birbirleri ile ortaklaşa çalışmalar yapabilirler.

Afet öncesi hazırlıklar...

Afet ve Acil Durum Aile Planı

Kontrol Listesi

- Çevremizde afet ve acil duruma yol açabilecek hususları biliyoruz/öğrendik.
- Mahalle ve yapı ölçeğinde ailemize risk yaratabilecek durumları biliyoruz/öğrendik.
- Evimiz içerisinde bize risk yaratabilecek eşyalarımızı "Tehlike Avı" yaparak belirledik ve yapısal olmayan riskleri önlemek için plan yaptık.
- Afet anında bir arada değilsek evimizin içinde, evimiz ve mahallemizin dışında ailemizle buluşabileceğimiz buluşma yerleri belirledik.
- Afetlerde ihtiyaç duyabileceğimiz ve hayatımızı sürdürebileceğimiz ihtiyaçlar için gerekli malzemeleri toparlayıp, Afet ve Acil Durum Çantalarımızı hazırladık.
- Önemli evraklarımızın, adreslerin ve telefon numaralarının birer kopyasını hazırladık. Bu kopyanın bir nüshasını bölge dışı bağlantı kişisinde, bir nüshasını da acil durum çantamızda bulunduruyoruz.
- Şehir içi ve dışından iki yakınımızı belirleyip, bu kişilerin telefonlarını ve adreslerini öğrendik ve afet sırasında birbirimizden ayrılmamız durumunda tüm ev halkı o kişilerle iletişim kuracağımızı biliyor.
- Afet ve acil durum sırasında yapmamız gereken doğru davranış şekillerini öğrendik ve her ay tatbik ederek bu davranışları tekrar ediyoruz.
- Acil telefon numaralarını ne zaman ve nasıl arayacağımızı öğrendik.

Afet ve acil durumlara karşı hazırlıklı olmak için önceden plan yapmak, ailemizde kimlerin, ne zaman, nerede, nasıl davranacağını belirlemek oldukça önemlidir...

Afet ve Acil Durum Aile Planı

Afet ve Acil Durum Aile Planı hazırlarken ilk olarak okul çağındaki çocuklar da dahil olmak üzere, tüm aile üyelerinin katılımı ile bir aile toplantısı yapılmalıdır. Buradaki amaç; Afet ve Acil Durum Aile Planı'nın tüm aile üyeleri tarafından kararlaştırılıp bilinmesini ve plana uygun hareket edilmesini sağlamaktır.

Afetlere dirençli binalarda yaşayın...

Afetlere dirençli yapılar, deprem başta olmak üzere, olası risklere karşı dayanımı yüksek olarak inşa edilmiş yapılardır.

«Konut satın alırken, kiralarken veya yapım aşamasında nelere dikkat etmeliyiz?»

Düzenli Bakım Gören

Farklı Bir Amaçla Kullanılmayan

Proje Dışı Tadilat Yapılmamış

Eğitimli İşçiler Tarafından Yapılan

Yönetmeliklere Göre Tasarlanmış

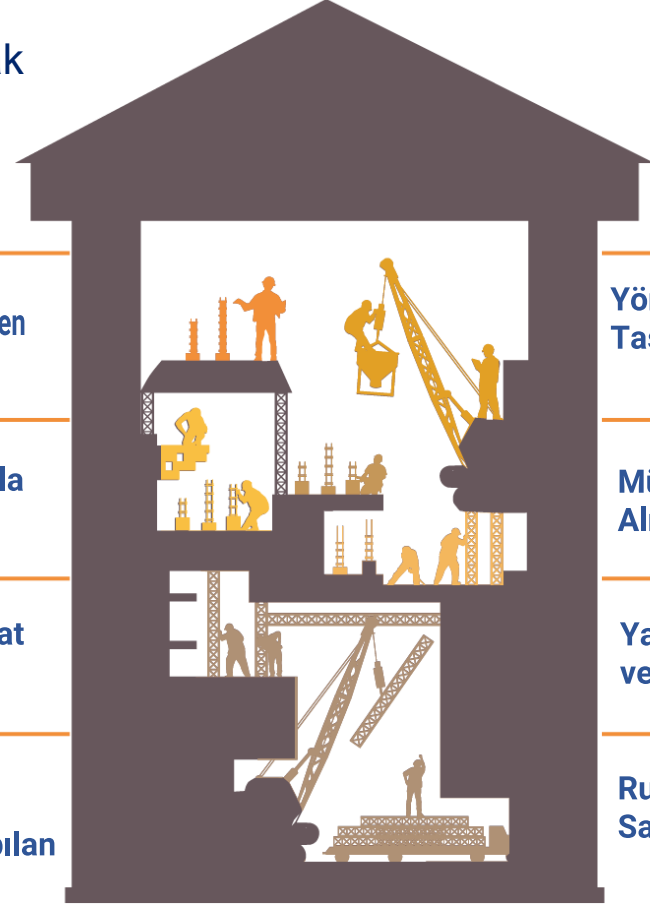
Mühendislik Hizmeti Almış

Yapı Türüne Uygun ve Doğru İnşa Edilmiş

Ruhsata / İskana Sahip

Afetlere dirençli binalarda yaşayın...

Yapısal Önlemler

YAP:

1. Binaları mühendisler ve mimarlar tasarlamalıdır.
2. Binalar “**BİNA YAPI İNŞAATI İLE İLGİLİ MEVZUATLAR**” TÜRKİYE BİNA DEPREM YÖNETMELİĞİ vb. düzenlemeler göre inşa edilmiş olmalıdır.
3. Doğru miktar ve kalitede inşaat malzemesi kullanılmalıdır.
4. İnşaatlar ve çalışanları denetlenmelidir.

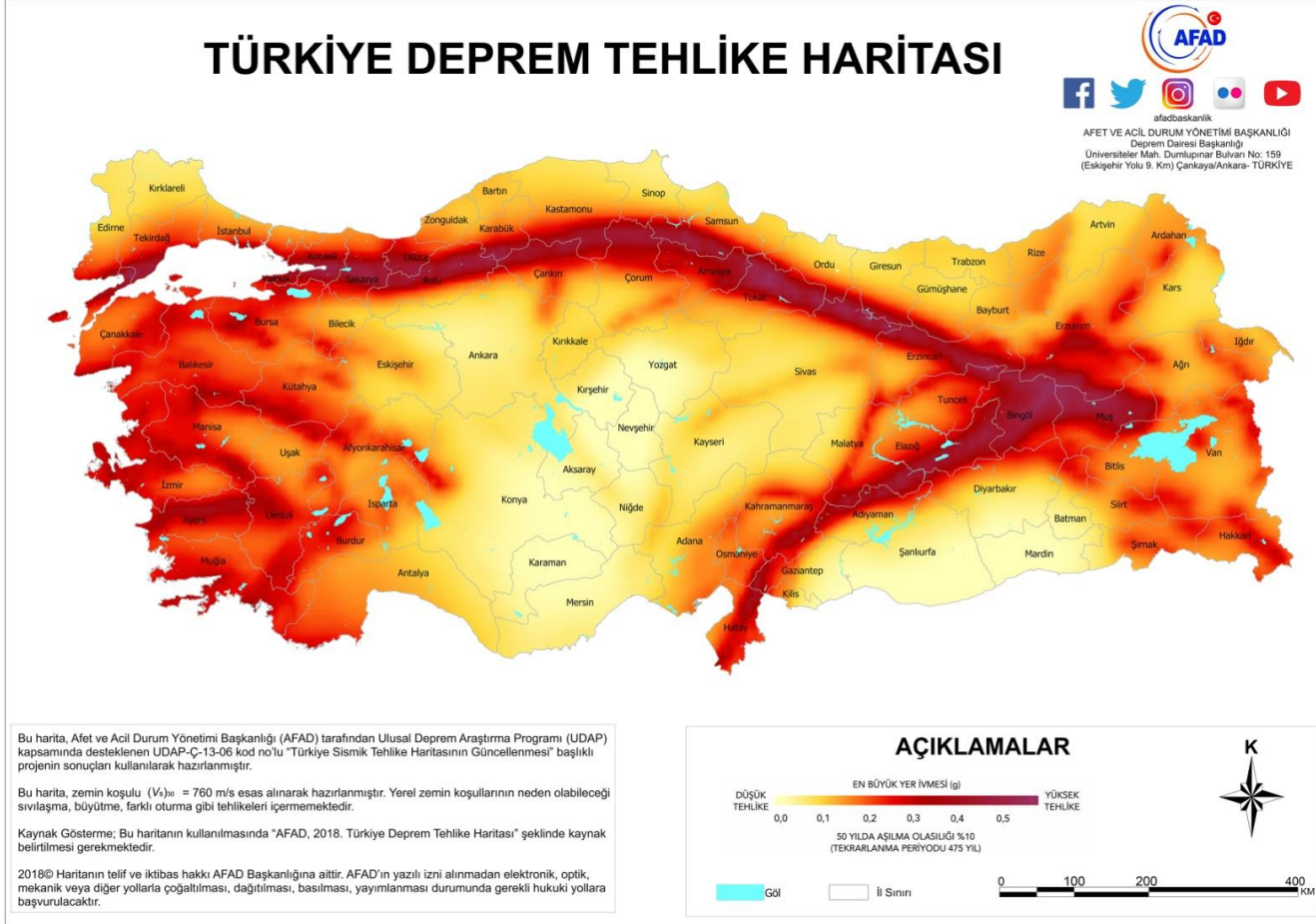

YAPMA:

1. Binanızın tasarımını değiştirmeyin.
2. İzinsiz kat inşa etmeyin.
3. Malzemeleri değiştirmeyin.
4. Binayı inşa edildiğinden farklı bir amaç için kullanmayın.

Deprem gerçeğini ve birlikte uyum içerisinde yaşamayı öğrenmeliyiz...

Dünyanın en önemli deprem kuşakları üzerinde bulunan Türkiye'nin yüzölçümünün %66'sı, büyük ölçekli depremlerin yaşandığını gözlediğimiz en tehlikeli alanları kapsamaktadır. Ülke topraklarının %96'sı da değişik büyüklükte deprem tehlikesinin yaşanabileceği yerleri oluşturmaktadır.

AFETE HAZIR
TÜRKİYE

AFETE HAZIR
ÜNİVERSİTE

DEPREMLE YAŞAMAK

Bugün Hazır mıyız?

Bilgi 1: Deprem, yer kabuğu içindeki kırılmalar nedeniyle ani olarak ortaya çıkan titreşimlerin dalgalar halinde yayılarak geçtikleri ortamları ve yeryüzeyini sarsması olayı olarak tanımlanmaktadır.

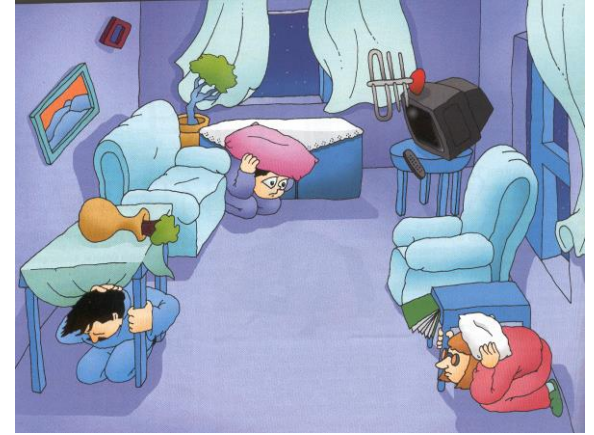
Bilgi 2: Deprem, insanın hareketsiz kabul ettiği ve güvenle ayağını bastığı toprağın da oynayacağını, üzerinde bulunan tüm yapılara hasar verip can kayıplarına yol açabilecek şekilde yıkılabileceklerini gösteren bir doğa olayıdır. Depremden korkmak normaldir; ancak neden olduğu yıkımları ve ölümleri azaltmak veya engelleyebilmek için önlemler alıp, depremden korunmaya ilişkin temel bilgileri öğrenerek, daha güvenli ve sağlıklı bir yaşam sürdürebiliriz.

DEPREMDEN KORUNMAK İÇİN NELER YAPMALIYIZ?

Yaşam Alanlarımızdaki Emniyetli Yerler?

Emniyetli yer; bulunduğumuz mekânda, mevcut risklere karşı, bize en fazla koruma sağlayacak alan demektir.

Emniyetli yeri saptamak da bize düşmektedir. Evimizde, ocağımızda, yurdumuzda, çalışma alanlarımızda bu yerleri saptamalı ve unutmamalıyız. Aralıklarla yapacağımız küçük tatbikatlar, egzersizler, alıştırmalar, bizlere alışkanlık/refleks kazandıracaktır. Ve şayet, o gün, o an gelirse depremi yaşamak zorunda kalırsak, DOĞRU DAVRANIŞI yapmakta zorluk çekmeyiz.

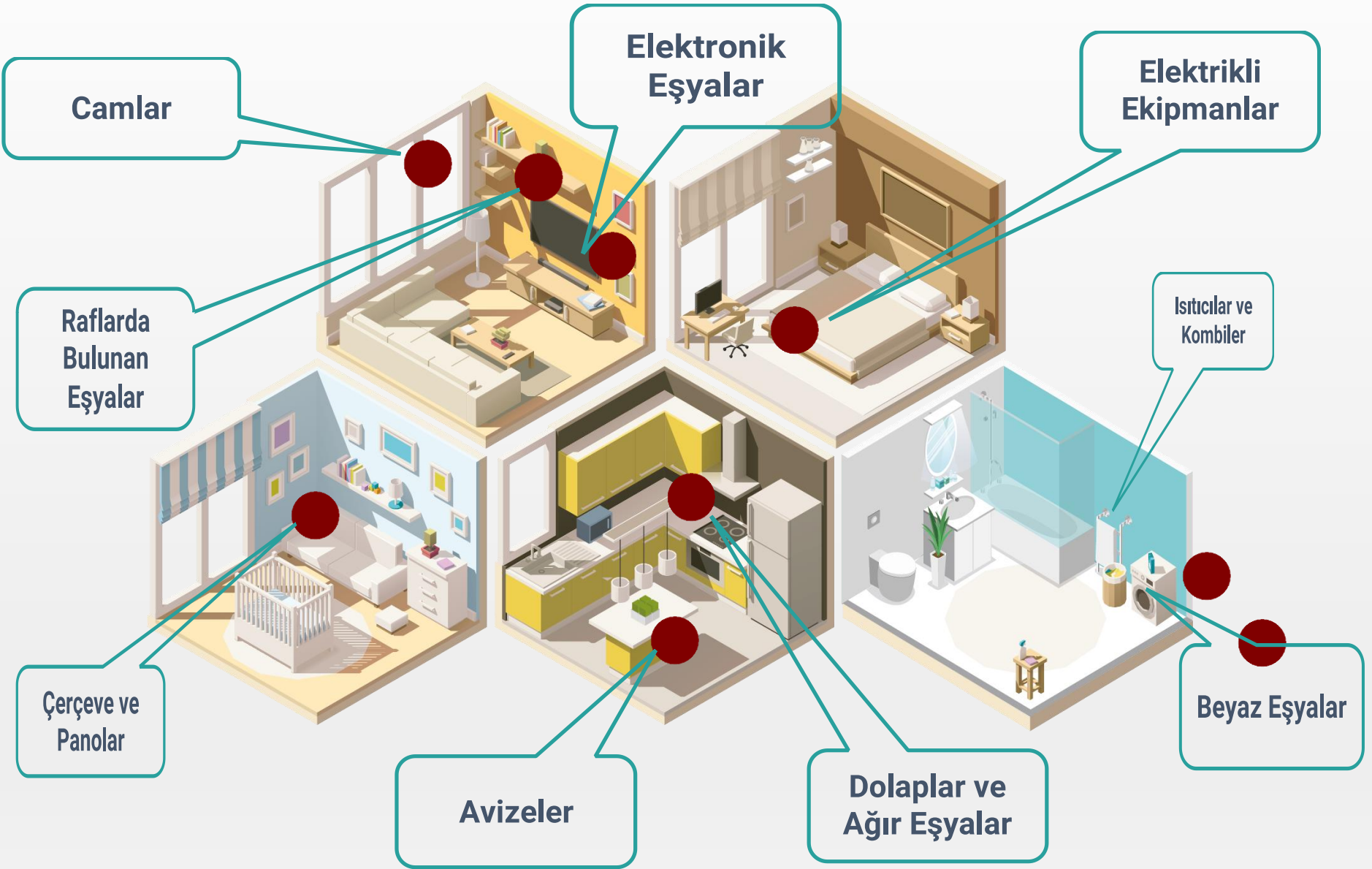
ÖNEMLİ

YAPISAL OLMAYAN TEHLİKELERİN AZALTILMASI

Bina içerisindeki mobilyalar başta olmak üzere bazı eşyaların doğru yerleştirilmesi, deprem güvenliği için önemli bir çalışmadır.

Ayrıntılı Bilgi: www.afad.gov.tr/yapisalolmayanriskler.pdf

Ev içerisindeki risk olabilecek eşyaların sabitlenmesi, bir sarsıntı anında olası ezilme tehlikesini önleyecektir.

Deprem anında tehlikeli olabilecek davranışları yapmayın!

Sakin olun;

- Balkondan atlamayın,
- Merdivene koşmayın,
- Asansörden uzak durun,
- Saçak altında durmayın,

Her deprem korkutucu olabilir; ama unutmayın, sarsıntı kısa sürede sona erecektir.

Deprem anında panik/heyecan olacaktır, ancak sakın kalmaya çalışmalıyız!

Bilgi: Sarsıntı başlar başlamaz ilk yapmamız gereken **paniğe kapılmamaktır**. İnsanlar deprem sırasında genellikle paniğe kapılıp, donup kalmakta ya da bilinçsizce kaçışmaktadır. Paniğe kapılmamak için deprem öncesi, sırası ve sonrasında yapılması ve yapılmaması gerekenleri öğrenmeli ve **unutmamalıyız**.

DEPREM ANINDA

- Güvenli bir yerde, sağlam bir nesnenin yanında veya altında, sırtınız pencerelelere dönük olarak **ÇÖK**
- Hedef küçültmek, başını ve enseni düşen cisimlerden korumak için **KAPAN**
- Savrulmamak için sağlam bir nesneye **TUTUN**

Bilgi 1: Depremi yaşarken ev ve iş yerindeki güvenli davranışla ilgili temel yaklaşım; devrilebilecek ağır eşya ve yüksek cisimlerden, kırılabilecek camlardan, ağır ayna, ağır avizeler, tablolar vb. düşerek zarar verebilecek cisimlerden uzak durmak ve tercihen daha önce belirlediğiniz emniyetli yerlerde "ÇÖK-KAPAN-TUTUN" hareketini yapabilmektir.

YAŞAM ÜÇGENİ

HAYAT ÜÇGENİ HAYATINIZI KURTARABİLİR.

Bilgi 2: Deprem sırasında bulunduğunuz yere göre farklı davranış şekilleri uygulamanız gerekebilir. «Yat kapan tutun», «çömel kapan tutun», «cenin pozisyonu» gibi pozisyonların hepsinde ortak yön hedef küçültmek, sarsıntı ile birlikte savrulmamaktır. Tehlike geçinceye kadar böyle kalmak hayatınızı kurtarabilir, ağır yaralanmanızı veya sakat kalmanızı engelleyebilir. **ÖĞRENMELİ, ÇALIŞMALI, UNUTMAMALISINIZ.**

Depremi ardından...

Artçı şoklara hazırlıklı olun. Her artçı sarsıntıda da **ÇÖK-KAPAN-TUTUN** hareketini uygulayın.

Deniz kenarında yaşayanlar için **Tsunami** tehlikesi olabilir. AFAD uyarılarını dikkate alın.

İlk saatler, hatta günler yardım gelmeyebilir. **İlkyardım** bilgi ve becerisi kazanın.

ÇOK ÖNEMLİ!..

Depremden sonra

**Depremi ilk dakikaları,
saatleri hatta ilk günlerinde
telefonları meşgul
etmeyiniz...**

**«Acil durumlar olmadığı sürece
Acil Durum Telefon Numaralarını
gereksiz yere aramayın ki, 112
ekipleri hızla haberleşebilsinler.»**

Afet ve Acil Durumlarda
İletişim Kesilmesin

Haberleşme için **kısa mesaj servisi (SMS) ve internet tabanlı mesajlaşma uygulamaları** tercih edin.

Hayati durumlar dışında telefon görüşmesi yapmaktan kaçının.

AFAD

Depremden sonra

**Öncelikle
kendinizi
emniyete alın!**

**Çevrenizi kontrol
edin.**

Yaralanan var mı?

Yıkılan bina var mı?

Sokak güvenli mi?

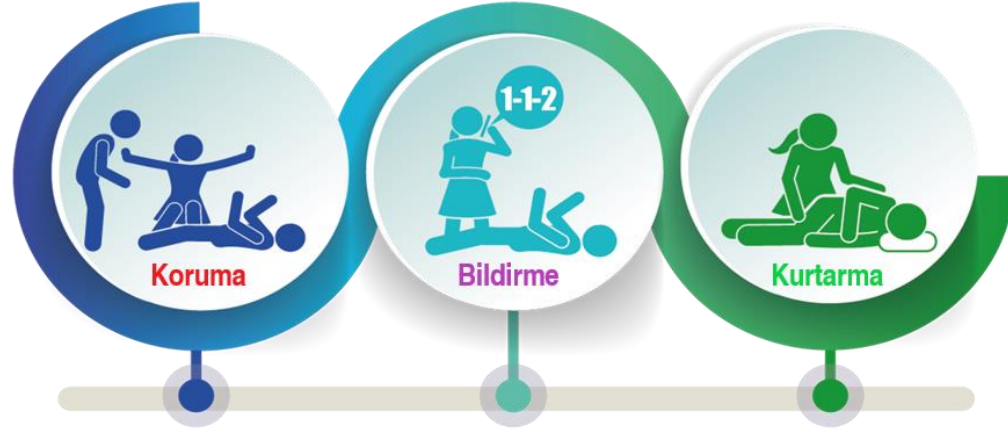
**Yardıma ihtiyacı
olanlara elinizi
uzatın...**

İkincil risklere dikkat edin!

- ✓ Yangın
- ✓ Gaz kaçağı
- ✓ Hasarlı elektrik kabloları
- ✓ Devrilen enerji hatları
- ✓ Düşen nesnelere
- ✓ Kirleticiler
- ✓ Devrilen veya hasar gören bacalar

Afetlerde ve günlük yaşamda ilkyardım en önemli acil ihtiyaçlardandır. Bilinçli ilkyardım yapabilmek için eğitim alın. Eğitimli değilseniz yaralıya, hastaya dokunmayın, yardım isteyin.

İlkyardımı Öğrenin...

Koruma: Kaza sonuçlarının daha da ağırlaşmasını önlemek için kaza yerinin hızla değerlendirilerek, olay yeri güvenliğinin sağlanmasıdır.

Bildirme: Acil yardım ekiplerinin (1-1-2) harekete geçirilmesidir. Öncelikle kendinizin sonra hasta ya da yaralının güvenliğini sağladıktan sonra acil tıbbi yardım istenmelidir. Ülkemizde her türlü ilkyardım gerektiren durumda **112 Acil Çağrı Merkezi** aranmalıdır.

Kurtarma: Kaza ya da olay yerinde yapılan tüm ilkyardım uygulamalarıdır. Hayat kurtarmak için mutlaka ilkyardım eğitimi alınmalıdır. İlkyardım eğitiminiz yoksa yaralıya dokunmayın, kaza yeri güvenliğini sağlayın, yaralıyı koruyun ve yardım isteyin.

HAZIR MISIN?

«Hazır mıyız?» 'TRT Dinle' Podcast Uygulamasında

Bilgi: TRT İstanbul Radyosu; hayatımızın farklı alanlarında derin etkiler yaratan afetler konusunda bir farkındalık oluşturulması, afet hazırlık anlayışının yaygınlaştırılması, toplumun bilinçlendirilmesi amacıyla, üniversite çalışanlarının da desteği ve katılımları ile “**Hazır mısın**” adını taşıyan bir program dizisi hazırlamış olup, TRT Dinle (Podcast) uygulaması üzerinden dinlenebilmektedir.

Bilgi Kaynakları:

- *AFAD Afet Farkındalık Eğitim Programları*
- *Afete Hazır Türkiye (afad.gov.tr-makaleler)*
- *Depremle Yaşamak (Giresun Üniversitesi-giresun.edu.tr. –haberler-depremle yaşamak)*
- *BÜ Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü Arşivi*

Teşekkürler

“Sağlıklı ve güvenli bir yaşam en içten dileğimizdir...”

Ertuğrul Yalçın
Giresun Üniversitesi
Mart 2026